

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertlen levelek nem fo-
gadhatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatali illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitisor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzezlészerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Válasz.

Nem szívesen fogom a tollat kezembe. — Ha az eszmék harcáról van szó, akkor örömmel forgatom azt, csekély erőm mellett is, de midőn más irányt vesz a küzdelem, inkább visszavonulok a harctérről. — Most is megtenném, ha nem tartanék attól, hogy valaki a gyávaság vádját fogja fejemre zudítani.

Első sorban is, ki kell jelentenem, hogy én tisztelt ellenfeletem a személyeskedés terére követni nem fogom, mert szerintem a sajtó az elvek harctere, s a közönség mi kettőnkkel szemben is megkövetelheti, hogy az legyen.

Vannak a „Gömör-Kishont“ 48-dik számában megjelent ezikk sorai között olyanok is, melyeket válasz nélkül ama szent ügy nevében sem hagyhatok, melynek szolgálói ohajtottam multkori felszólalásommal. — Ezekre kívánok röviden felelni ez alkalommal.

Az első, a mit constatálnom kell, az, hogy az én tárgyilagos ellenvetéseim ama bizonyos határozattal szemben, czáfolva egyáltalán nincsenek, sőt e czáfolat meg sem kíséreltetett. — Miért tartottam és tartom most is e határozatot veszélyesnek? Mert főgymnasiumunk ifjúsága nemesak nem tiszta magyar, hanem nagyrészt szláv eredetű, s így közel fekvő amaz esély, hogy a martyrokként szereplő jövevények e tótajku nemzedék lelkét, mely különben helyes irányban, hazafias szellemben műveltetett volna, megmetyelvezik.

A t. cikkíró ur, — úgy látszik, mint vezéreszméjét — egész philippikáján keresztül a tanári kar érdemeit, jelességeit hangsúlyozza, s ebben véli megadni a kegyelem dőfést az én hazafias aggodalmaim-

nak. Ez, teljesen fölösleges valami, mert én ezen általam kiválóan becsült testületnek babérait nemesak meg nem téptem, sőt, mennyire kontártól telhetik, még tömörebb koszoruba fonni iparkodtam. Nem a buzgalom és hazafiasság hiányában keresem én a hibát, hanem épen ennek túlzott voltában és az ethnographiai viszonyokban. Mert higgye el a t. cikkíró ur, hogy amaz apostolok tanítványaival szemben, kiknek minden igéje a magyar vér szomjuhozása, kik későbbek világgá futni, mintsem lelkeik ezen vadállati táplálékától megválni, bizony „nehéz lesz eltálatni a módját, miképen kell a gyermek fogékony szívébe csepegtetni s abban biztosítani a hazaszeretetet s általa a hazafiasságot.“ A jó mag, jó földet kíván. Mig a talajjavítás és gyomkiirtás eredményre vezethetne, addig a szomszédos földeken is elszórja az a szibériai szél a magot, s a nagy gonddal ápolt rózsákat azokon is kifogja irtani a muszkatövis. Adja Isten, hogy csalódjam!

A t. cikkíró ur kegyes volt idézni egy helyütt szavaimat, s azon soroknál, melyekben az oktatásügyi kormány figyelmét hívom fel a sokat emlegetett határozatra, eme szó után: „Mi“, gunyosan kérdezi: „kik?“ Nagyon örülök e kérdés felvetésének, mert arról győz meg, hogy a t. cikkíró ur e határozat fölött nagyon is kevesekkel válthatott eszmecserét, s így nekem jut a szerencse, hogy sokak véleményét becses tudomására hozzam. — Ne tartson oly kicsinyes gondolkodásnak, hogy nevétséges öntetszelgés sugallta tollamnak ama pluralis maiestaticust. Igenis, bátran kijelenthetem, hogy az a bizonyos „Mi“ a kö z v é l e m é n y. — Ha nekem el nem hiszi, ne sajnáljon egy kevés fáradságot, — és személyesen meggyőződhetik róla.

Csak egy helye van még a replicának, melyre megjegyzést tenni kötelességemnek tartom. A t. cikkíró ur a többek között következőket mondja:

„Bizony nagyon mélyre sülyedt volna az államségely mellett a rimaszombati egyesült prot. gymnasium, ha az által ma már mindenki jogcímet nyerne, a mint államhivatalba belép, ily élesen lépni fel ellene!“

Ez már egyenesen nekem szól; argumentáció ad personam. — Természetesen hiányában a tárgyilagos érveknek. — Sietek kijelenteni, hogy én ezen kitételeknek birálgatásába nem bocsátkozom; ezt, teljes lelki nyugalommal, a t. olvasó közönségre bízom.

Hogy a t. cikkíró ur személyemet kicsinyeli, arra semmi megjegyzésem. Távol van tőlem, hogy többnek akarnék látszani, mint mennyi vagyok. És azután ennek mérlegelésére más is az illetékes forum. Hanem azt, hogy a politikai abécétét kiforgatja sarkából, nem hagyhatom megjegyzés nélkül. A közjogi, az állampolitika aranyabálya, hogy a közügyekhez hozzá szólni minden állampolgárnak, legyen az felisten vagy szántó-vető pór, nem csak joga, de kötelessége. A pálya kezdete ép ugy nem akadályozza annak, mint a hogyan a pálya fénypontja, nem privilegiuma.

A nevelés ügye pedig közügy. Nemesak, hanem egyike a legfontosabbaknak.

Századunk legnagyobb bölcselője s költője egyszer mind, az állam főhivatalnokai közé sorozza az iskolamestert. És méltán. Annyira közügy a nevelés, hogy azt a nagy közönség jogos ellenőrzése elől el nem vonhatja sem egyesek vélt csallhatatlansága, sem az autonómia. Nem, még a családi szentély sérthetetlen volta sem. Nagy tévedésben van te-

T Á R C Z A.

Brennus, vagy a Gallába plántált szőlőtő.

Brennus szolt a galiai népek:
Üljük meg a diadal ünnepét!
Róma adta meg árát mindennek
S onnan hoztam ezen tő venyigét.
Általa mindenkor egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

S minthogy nálunk a borág nem terem,
Nem ihatuk üdítő cseppjeit;
Zászlónkra, mert miénk a győzelem,
Tűzzük fel a szőlő leveleit,
S a szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

Majd egy napon, e venyige által
Lesz nagygyá a nép s irigyltetett
S cseppjei lángtűzű sugarával
Életre kelt minden művészetet.
A szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

S ha kies martjainkat elhagyva
Ezer hajó uszik a tengeren,
Borral és virággal megrakodva:
Örömet kelt ott, a hol megjelen.
A szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

S korlátlan urnőink, a kik hévvel
Lelkesíttek a csatára minket,
A bor legyea egy irral több, mellyel
Enyhítések sajtó sebeinket.
A szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

Egyesüljünk! s majd a vész idején,
Megtanulják tőlünk szomszédaink:
Mint lelkesít a bor harc mezején,
S más híján, hogy győznek fegyvereink.
A szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

Bachus! kérünk, hallgassál meg minket
S töltsd a borba, a jó kedv mámorát,
Hogy lakomáinkon a számkivetett
Pillanatra bár — felejtse honát.
A szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

Brennus hálát mond az alkotónak,
S lándzsájával mélyen földbe vág,
Elülteti a tőt — s a galoknak
Nyomán virul fel Franciaország.
S a szőlőtő által egyesítve legyen:
Becsület, művészet, dicsőség, szerelem.

Beranger után

Stella.

A Középtenger egyik kisebb öble mélyen nyulik be az Apenninek hegylánczába. Olyan, mint egy V betű, melynek mindkét szárát hatalmas hegyhátak képezik; ott azonban, a hol a betű csücske van, a szárazon gyönyörű völgy terül el, melyen dusan tenyész a meleg égő flórája, s a lankás hegyoldalakon narancs és citrom erdők virítanak. A völgy szinétől kissé magasabban a hegygerincz oldalán kies nyárilak áll, homlokzatával a sík tenger felé építve; a völgy mentén ez az egyedüli emberi lakás, — közel s távolban a gyönyörű völgy e villa uralma alatt áll.

Kinek volt kedve e magános nyárilakot ideépíteni? oly közel a siktengerhez, kitéve a kalózok támadásainak . . . ? A völgy hossza mértföldekre terjed — és sehol egy kis falucska, kunyhó vagy pásztorlak . . . Ki az, ki a természet e fenséges pompája közepett is, magánosságra kárhoztatta életét . . . ?

Szél nem járja a völgyet, a poreastól védik a hatalmas hegygerincek, a hőmérő tizenkét foknál kevesebbet soha sem mutat; a fák sohasem lombtalanok, a fű örökzöld, a természet itt mindig mosolyog, s a táj mégis oly elhagyott! Kalózok, tengeri rablók gyakran fordulnak meg az öbölben, s ha megrakták hajójukat narancscsal, török szilvával, elhagyják a nyárilakot és lakóját, s mintha a világ legbékésebb polgárai volnának, ismét tovább eveznek mélabús dalolással szállva a sík tengerre.

Élt Nápolyban egy Andréé nevű gazdag kereskedő, kinek nemesak nagy vagyona, hanem gyönyörű felesége is volt. A szép Estelle azonban egyszer buskomorságba esett: ugyanis egy tengeri kirándulás alkalmával kalózok támadák meg, s el-

rabolták gyönyörű fiacskáját, míg őt magát gyors lélekvesztőjén megmenték szolgálai. Ezentul semmi sem volt képes többé ajkaira mosolyt esalni.

— Drága Stellám, — vigasztalta őt férje — az Isten jó, ő adta, ő vette el, s az Isten nagyon jól tudja, hogy mit, miért teszen. Én szentül hiszem, hogy azért vette el fiacskánkat, mert másikat akar adni helyébe, kiben nekünk nagyobb örömrünk fog telni.

Hanem Stella a biztatásra sem éledt fel, — szemével tétovázva nézett a semmisségbe, mintha ott akarna keresni menedéket üldöző bánata elől. Areának rózsáit leszakasztá a fájdalom, napról-napra halaványabb lón, s egy napon, miután férjét egy kis leánygyermekkel ajándékozta meg: elment meglátogatni kis fiacskáját a — temetőbe.

Most már Andréé-n volt a sor. A fájdalom megtörte, s mig a keserűség dult szívében, a felvidulás reményével egyszerre szakadtak szét mindazon szilárd képesek is, melyek terjedelmes üzletét tarták össze. Mikor magához jött, azon vette észre magát, hogy vagyona hanyatlak, kis árva leánykája pedig ugy nő, hogy már beszélni is tud.

A kis Stella volt azon tul életének gőczpontja; az ő sorát akarta biztosítani, azért pénzzé tette mindenét s messze, nagyon messze a tengerparton, hol távol lesz a világ zajától, építettett magának egy nyári lakot, melyben kizárólag csak leányának szentelhesse egész életét, minden vagyonát.

Lágyan zsonganak a tenger hajjai, gyöngén ringatva keblükön a nyájas holdvilág képét. A nyári lak balkónján fiatal, alig tizenhöz éves hölgy bámul a sík tengerre, szeméi egy pontra vannak irányozva, mintha onnan várna valakit.

Az a pont csakugyan feltűnik a tengeren s a fiatal hölgy areza, mintegy villanyütésre felvidul, szeméi lángokat lövellnek s az a fekete pontocska, mintha észrevette volna e változást a hölgy arezán, egyszerre gyorsabban kezd a nyári lak felé közeledni. Aztán a mint a völgy torkolatához érkezik, hirtelen eltűnik a narancslegetek közt, s kevés idő múlva a fiatal hölgy s a fekete pont találkoznak egy félreeső lugasban.

— Vártalak Beppó, s oly sokáig késtél . . . pedig mennyi mondani valóm van s az éj már jól előre haladt.

— Itthon van-e atyád Stella?

— Nincs; pedig már két napja távozott el . . . Oh Beppó én nagyon félek!

— Mitől angyalom?

— Atyám mielőtt elment volna így szólott hozzám: Tudod-e Stella, hogy már 18 éves vagy? Tizenhat éve annak, hogy e magános nyári lakba hoztalak; ma már elérted azon

hát a t. ezikkiró ur, midőn jöge z i m r ő l beszél, s nem adja annak helyes fogalmát.

Nem folytatom tovább az eszmélőzetet. Kerülni ohajtom a személyeskedés vádját. Már pedig a most bonczolgotott ezikkel szemben ez nehéz feladat.

A benne foglaltak olvasása után ezerszerre jobban megvagyok győződve az általam, mult alkalommal mondottak s most részben reprodukált igazságáról. Epen azért ujjlag hangsúlyozom, figyelmeztetve ismételem: videaut consules . . .

Dr. Gyurkovich László.

Rimaszombat, 1885 nov. 28.

Az állam ereje, miként Kossuth Lajos legközelebbi levelében kimondotta, nem csupán abban gyökerezik, hogy legyen egy gazdag, fényes palotákkal ékeskedő fővárosa, mely mint gyűpont egyesítse magában mindazon tényezőket, melyek a nemzeti élet alapfeltételei: hanem abban, hogy az állam székvárosa mellett minél több, az egyes vidékeket domináló, azoknak kereskedelmi, ipari, közművelődési tényezőit magában foglaló vidéki városai legyenek.

S ebben nagy igazság van, mert ezeknek felváltása a központ által megteremtett s a nemzeti haladás feltételeire szükséges, sőt nélkülözhetlen irányelveket, gyakorlati tényezőket az egyes vidékeken meghonosítani s a fennálló viszonyokhoz alkalmazni. — S miként az ország fővárosának vezérszerepet kell vinni az egész állam felett, épen ugy kell a vidéki székvárosoknak, amannak aegise alatt utmutatónak, gyűpontnak lenni a hatáskörébe eső kisebb városok s helységek felett.

Azonban hogy a feladatát teljesítse szükséges, hogy vagyonos s a közügyek iránt lelkesedni tudó polgársággal bírjon mindazon város, mely hasonló szerepre hivatást érez magában.

E két tényező közül Rimaszombat polgárságában — szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, — az első megvan. — Vanak vagyonos földbirtokosai, háztulajdonosai, gazdag iparosai, kereskedői; de hogy a másik alapvetel o ly általános volna, mint a minőt az egyesek anyagi és szellemi fejlettsége folytán méltán megvárhatnánk, azt bátrak vagyunk kétségbevonni.

Kétségbevonjuk pedig azért, mert sem társadalmi, sem közművelődési, sem közgazdasági téren nem tapasztalunk érdekeltséget épen azok részéről, — tisztelet a kivételeknek, — kikben az anyagi garancia leginkább megvan, s a kiket nemcsak a vagyon, de az is e városhoz esatol, hogy családjaik századok óta itt éltek és itt élnek.

Hiszen tudjuk, hány a közönséget általánosan érdeklő eszme született meg e város kebelében csak a legközelebb le-tűnt tized leforgása alatt? hány nyert ideig-óraig gyakorlati megvalósulást? hányak érezték jótékony hatását, több-kevesebb ideig gazdasági, közművelődési s társadalmi tekintetben? s hányak sirját ásta meg a közöny, az áldozatnak s jóakaratsnak hiánya? s hány vergődik a lét s nem lét határán? — Igen, mert hiányzik bennünk a fentartó, ápoló szellem. E mellett szeretünk sokba fogni, s nincs elég kitartásunk a kevés fejlesztésre s erősítésre; a közügyek iránt kevés az érdekeltség, mert hiszen ezek bennünket csak közvetve érdekelnek; ha pedig a külső vagy felülről jövő nyomásnak kénytelen-kelletlen engedve, meghozzuk a csekély áldozatot, szentül megvagyunk győződve a felől, hogy polgári kötelességünket teljes mérvben leróttuk.

Elég legyen erre felhoznunk tűzoltó-testületünket

A közelmúltban kétszer fenyegette nagyobb mérvű tűzveszély városunkat, s mi történt? Az a 40—50 főből álló városi és önkéntes tűzoltó testület kicsinye és nagyja, élén a

kort, melytől kezdve többé nem zárhatlak el a világtól . . . Férfjhez kell menned — már gondoskodtam vélegényről s ha neked is fog tetszeni: reátok adom áldásomat . . .

Beppó vadul tekinteti a leányra.

— S ha nem fog tetszeni . . . ?

— Oh Beppó, én nagyon félek! Nines bátorságom atyám akaratjának ellent mondani.

— Majd ellent mondok én! kiáltá az ifju villogó szemekkel.

— Te . . . ?

— Én. Vagy tán azt hiszed, hogy a tenger fiának nines bátorsága szembeszállani egy öreg emberrel . . . ?

— Csitt! Biana fölébred s akkor el vagyok veszve.

— Jöjj velem. Stella, a sik tengerre, légy az én nőm, — a világ legszabadabb emberének legfüggetlenebb aszonya!

— Hagyjam el atyámat . . . ?

— Hagyd el atyádat, hagyd el Biankát, — én leszek atyád, én leszek dajkad, én leszek mindened . . . !

— Stella keble zihált, — nem tudott szóhoz jutni, míg az ifju lelkesülten folytató:

— Oh mert én szeretlek! Szeretlek mint a tengert, mint szabadságomat, melyet a világ összes kincseit sem eserlőnk fel a rabsággal! Szabadság pedig csak a tengeren van, hol az ember ereje és zsarnoksága kénytelen meghajolni a természet fenséges hatalma előtt; a száraz földön milliók szolgálnak. — a tengeren mindenki egyenlő; ott százezerek hajolnak meg egy előtt kit a szolgaság maga fölé emelt — itt nines koronás fő, mi csak a Mindenható előtt borulunk le. Jer Stella e szabad világba . . . jer, esolnakom készen vár . . .

— Honnan tanultad ezt Beppó? kérdé Stella, alig hallható hangon.

— Magam jöttem rá. De jer hát, ha szeretsz . . .

— Szeretlek, — de tőled is félek, szemeid vadul forognak, én nem értem szándékodat.

— Nőül akarlak venni.

— A tengeren?

— A tengeren.

— S az eskető pap . . . ? Atyai áldás . . . ?

— Szóval nem jösz, tehát nem is szeretsz . . .

— Szeretlek, de várj holnapig.

Beppó keserűn maga elé nevetett

— Holnapig! — mondá — talán hogy atyád áldását kikérjed . . . ? Jól van, várok — de holnap éjfélkor itt leszek.

E szavakkal búcsú nélkül ismét eltűnt a narancsbokrok között, s egy negyedórával később egy fekete pont volt látható a tengeren, mely lassanként végképen eltűnt a láthatárról.

(Vége következik.)

parancsnoksággal, segítettve a helyben állomásozó katonaságtól a tisztikarral élén, dolgozott a végkimerülésig, s midőn már nem voltak tagjai képesek sem az elottott épületrészeket elhordani, sem a szivattyukat működésbe hozni: városunk férfiközönségének legnagyobb része megbotrányoztató közönytől nézte a síspihusi munkát, s míg a kisebb rész, mely e testületre tekintélyes összeget áldozott a multban s áldozik ma is tűzvédadó ezimen, készséggel jött a kimerült tűzoltók segélyére: addig azok, kik midőn a felszerelésre a gyűjtés megindult, házuk ajtaját bezárták, most pedig a kényszernek engedve 10—20 krt fizetnek évenként, hangosan kiálták: „hadd oltsák a tűzoltók, azért fizetjük őket“, holott nem egy önkéntes tűzoltó adott e testület alapításakor önként annyi forintot, mint a hány krajczárt fizetnek most kényszer folytán az illetők évenként.

Ha már egy testülettel szemben, mely kizárólagosan vagyonzbiztonság végett alakult, ily nyilatkozatokat hallhatunk, minő megjegyzések terhelhetik meg a levegőt azokkal szemben, melyek eszményi természetűek?

Azonban — mint biztos forrásból tudjuk — egy a tűzoltó testület parancsnoksága mint városunk érdemes tanácsa, hivatkozva a rendőri törvény ide vágó §§-saira, kimondotta azt, hogy árvíz és tűzveszély esetén a vesz helyén megjelent férfi közönség mindenik tagja kor és rangkülömbőség nélkül rendőri karral együtt is segélynyújtásra kényszerítendő s a netalán el-lenszegelő a törvény szigora szerint büntetendő.

A határozat nemcsak kívánatos, de szükséges is; csak aztán ne legyünk a veszély esetén személyválogatók, s annyi hatása minden esetre lesz, hogy városunk férfi közönségének egy része ezután nem szórakozás vagy gáncsolás végett fog a vesz helyén megjelenni, hanem azért, hogy legszentebb felebaráti kötelességét teljesítse, míg a másik rész, kiket a csata-tér hiénainak neveznének háborus időben, teljesen távol fog maradni.

Szemle.

A képzelődés már a hit körébe vág; az ábránd mindig merész, s ezeket tudva, ha nem tudnám bizonyosan, hogy igazat beszélek, alig mernék szót emelni.

Ki nézte már figyelemmel végig ezt a szép, ezt a bájos, kies Rimavölgyet? A paradicsomot csak ilyennek álmodom, szebbnek festeni talán csak az tudná, ki phantáziájával minden lépten-nyomon, a költészet megsokasuló izlésével képes variálni a festői vidékek örök példányképét, a remek Tempe-völgyet.

Hanem azért mindig végigfutott valami hideg borzongás a hátamon, valahányszor e vadregényes bérezek, e költői tájak között elvezetett utam. Idegen voltam — itthon. A sziklák kövei, az erdő fái, a patakok és folyók csörgése, minden, mi e tájak halgatat életébe vegyül, nem birtak vonzerővel lelkemre, mert némaságukat nem eleveníté fel az én édes anyanyelvem mindennél édesebb zengése.

Üres kifogás uraim! Egy elenyészett rémkép! Most, mikor a Hradova kopár szikláit felől is a magyar nyelv búvájos költészete hangzik felénk, mikor **Tiszolczon magyar szindarabot játsz a n a k**, nem mondhatjuk többé, Hogy Gömör-megye egyik része a mi „Hazánk“ — másik része pedig a „Külföld.“

Mivelhogy hazánk, édes hazánk az egész vármegye.

Tisztelet azoknak, kik a mi ellenségeinket a magyar nyelv varázsával meghódították az édes magyar szónak. A tiszolczi magyar műkedvelő társulatot méltán illeti az elismerés örökzöld koszorúja, mert az idegen falak között ők a magyar nyelv és kultura merész bajnokai.

Hanem . . . és ezt mindenkinek mondom . . . magukra hagyni őket — gyávaság volna. Nekünk, kik békén praedikáljuk a magyar hazaszeretetet szent ígét, kötelességünk lesz a Tiszolczon jövő január hónap tartandó magyar műkedvelő előadás meghallgatására elzarándokolnunk, megmutatandó a tiszolczi derék magyaroknak, hogy az ő hazafiságuknak nemcsak kalapot, de erszényt is szívesen emelünk!

* * *

„Daloltatok, daloljatok!“ . . .

Ezt ugyan a losonczy dalárdának irták és szavalták el a multkori jubileumon, de a mi derék dalárainknak is elmondta mindenki, a kit a rengeteg sár vissza nem riasztott attól, hogy a szombati hangverseny meghallgatására a kaszinóba felfáradjon.

Három hölgy és vagy husz férfi adta rá a fejét, — talán összesen. És ez nagyon szomorú dolog. Mert azt még Luther megmondta — ezelőtt vagy 300 esztendővel, — hogy „böse Menschen haben keine Lieder“ — a ki a dalt szereti, nem lehet az rosz ember . . . Önök, a kik annyira jelentéktelen tényezőül kicsinyelik a dalárdát társadalmi életünk felvirágoztatására nézve, valóban hibáznak, midőn a méltányolást oly szűk és fukar kezekkel mérik ez erkölcsi testület számára, mely a legnemesebb művészet — a dal — hatalmával, minden önzés nélkül munkálkodik azon, hogy elfáradt kedélyeink, bánatos lelkeink időnként felviduljanak.

Jöjjenek, s midőn kedves daláraink ajkairól a „Marseillaise“ riadója, a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos,“ hazafias bubánata, az „Elmennék én, de nem tudom hová,“ szerelmes epedése, s a „Pepi tant“

bolondos humora egy kellemes, bájló és mulattató öszhangban felzendül, — hiszem, hogy nem fogják sajnálni a puha párnákat, melyeken kényelmesen nyugtózkoznak, s a sáros cipőt, melynek rendbehozatalával ugysem önöknek van bajuk; s ha csak rövid ideig figyelemben részesítik a hatást, melyet a dalárda társadalmi életünk felpozídlására gyakorol, hiszem, hogy üresen kongó dalárda-terméink meg fognak népesedni jövőre az önök meleg érdeklődésének öszinte tanúsításaival,

. . . Ez első hatásaul elég azt regisztrálnunk, hogy a műkedvelő társulat is megmozdult!

Tschew-Egueux.

Közigazgatás.

A tornalliai járási nagy értekezlet, az általános tömeges tűzbiztosítás tárgyában

Folyó hó 3-án nagy érdeklődés között tartott meg, jelen voltak Szontagh Zoltán és Osváth Dániel szolgabírák, Ragályi Géza, Kubinyi Géza, Szentmiklóssy István, Hevessy József, Tornalliai Árpád urak. A járási lelkesek és körjegyzők szintén tömegesen vettek részt, ott láttuk a járás összes közsegeinek bíráit és képviselőtestületének színe-javát.

S z o n t a g h Zoltán elnöklő szolgabíró az értekezletet fél 11 órakor megnyitván, örömeinek adott kifejezést a felett, hogy e nagyfontosságú ügy iránt ily nagy érdeklődést tanúsít a járás, az értekezletet megnyitottnak nyilvánítja s annak jegyzőjeül Záhonyi János sajó-gömöri körjegyzőt kérte fel. — Ezek után előterjesztette, hogy e tárgyban az „Első magyar általános biztosító társaság“ és a „Fonciére“ pesti biztosító társaság, mind a kettő jó hírű hazai intézet, tett ez ideig ajánlatot, melynek elbírálása ezeljából, — nehogy önzetlen működéséhez a gyanúnak még csak árnya is fűződjön, — kér oldala mellé egy ellenőrző bizottságot a járási értekezlet tagjaiból választatni, mire az értekezlet e ezelből Szentmiklóssy István és Tornalliai Árpád urakat kérte fel, hogy az ellenőrzési bizottsági tagságot elfogadják szíveskedjenek.

Ezek után K u b i n y i Géza szolgabíró szépen átgondolt és elmondott beszédében fejtegette a tömeges tűzbiztosítás előnyeit, különösen kiemelte azt, hogy ez által eleje vétetik a szegény nép zsarolásának, mert hiszen köztudomású dolog, hogy rosz hírű biztosító társulatok ügynekei bejárják a falvakat, a tudatlan néppel váltót iratnak alá, s midőn tűzbiztosítási kötvényük lejár, kérlelhetlen szigorral, s tetemes perköltséggel hajtják be követelésüket, míg ez a tömeges biztosításnál ki lesz zárva, s a biztosítási díjak behajtása közigazgatási uton, tehát perköltség nélkül fogeszközöltetni, utalt továbbá az előnyös, csekély díj tételekre, kérte az értekezletet hogy mondja ki a gyűlés, hogy a tornalliai járás az általánosan kötelező tűzkárbiztosítást elfogadja, s annak lebonyolításával elnöklő járásbeli szolgabíró urat megbizzza.

S z o n t a g h Zoltán szolgabíró ur tüzetesen ismertette a már említett két társulat által beadott ajánlatokat, mire a községi képviselők között élénkebb eszmecsere fejlődött ki, mely azonban csupán a kezelés és az eljárás módozatai körül forgott.

Szontagh Zoltán nézete szerint a kötelező biztosítást kényszeríteni senki ellenében nem lehet, ő azonban bizton számítt arra, hogy a tornalliai járás értelmes közönsége e nemes eszmét pártolni fogja, s Tornallia város példájára utalt, mely már el is fogadta a tömeges biztosítást, különösen kiemelte a sajó-gömöri körjegyzőséget, melynek minden egyes község — az értekezlet megtartása előtt, a tömeges biztosításba belement, s részére a felhatalmazást kiállította, mint az, az előterjesztett jegyzőkönyvekből kitűnik.

Záhonyi János sajó-gömöri jegyző előterjeszti, hogy a kerületéhez tartozó községekben, ezen ügy tárgyalása alkalmával szintén tétettek megjegyzések, a biztosítási időtartam, a díjak mennyisége, kár esetén a biztosított összegnek levonás nélküli kifizetése tárgyában, de különösen az iránt, hogy azok kiknek épületeik már előzőleg más biztosító társulatnál biztosítva vannak, esakis ezen kötelezettség teljesítése után léphetnek be tényleg a tömeges biztosításba, nézete szerint ezek mind oly dolgok, melyek ha a szolgabíró urnak adandó felhatalmazványban felemlítettnek, okvetlenül orvosoltni fognak; minthogy pedig a járási értekezleten az általános biztosítás eszméje ellen észrevétel nem tétetett, bizvást kimondhatja az értekezlet azt, hogy azt elfogadja, s azt ki-ki odahaza saját községében továbbterjeszteni hazafiai kötelességének ismeri.

Minek folytán a közgyűlés az indítványt egész terjedelmében a mint azt Kubinyi Géza ur előterjesztette, elfogadta, s annak keresztülvezetésével Szontagh Zoltán szolgabíró urat megbizta.

Ezek után a népes értekezlet Ragályi Géza ur fel-szólalása folytán, elnöklő szolgabíró Szontagh Zoltán urnak, önzetlen fáradozásáért jegyzőkönyvileg köszönetet mondva, az elnök lelkes éljenzése között 1/21 órakor véget ért. **Sajóháti.**

Kertészet.

A konyhakerti munkák havi szemléje.

December hó.

A rövid és rideg téli napokon, midőn a természet pihen a kerti teendőkből is, mondhatnók teljes szünet áll be. Az a mit az ezen évszaki időjárás, helyi viszonyok és a végezhető munkák minőségéhez képest megtegnünk enged, mintegy a következőkben foglalható egybe: a föld m a g a z i n u m o k meg és átforgattnak. Ujabbak készítését is meg lehet kezdeni s a végre közönséges kerti föld, trágya, hamu, iszap, agyag, vér hus hulladék s konyhai öblögető víz halmoztatik össze; idő közben az egész és ismételve megforgattatik, hogy annál gyorsabban érjen és korhadhassék. Az ilyen vegyíték — compost — csak is akkor használható, hogyha minden részei egésze elkorhadtak.

A meleg ágyak, melyekben fejes saláta van elültetve nemkülönben azon kasznyik, hol a tavasszal ültetendő klerabé, kél, káposzta, karfiol, zeller és salá palántát teleljük, kivált ha deszkákkal is le vannak takar — bőven szellőztetést igényelnek, mit az enyhébb napok déltajt soha se mulasszunk el, különben gondosan s jól le karv tartasuk.

A vermek, melyekben gyökérnemű vagy más konyha-zöldseget telelünk, szintén megtekintessenek néma-néma; mit azért sem szabad figyelmen kívül hagynunk, mert nem tudhatni, vajjon nem hatolt-e azokba nedvesség és víz, nem ütöttek-e az egerek tanyát? a mennyiben mind a két esetőség károsodással van összekötve: az első esetben a gyökér és zöldsefélé könnyen elrohad, de kemény hidegben a fagy is tönkre teheti, az utóbbi esetben pedig az egerek jó részét emészthetik fel. Ennél fogva a körültekintés soha sem árt, hogy az időjén való óvintézkedéseket megtehessek.

A csiperke gomba-ágak meleg lóganáj takarót kapnak, hogy a tél fagyja tönkre ne tegye; az olyanok helyére, melyek már nem teremnek, újakat rendezhetni el.

A pinczékben teleltetett zöldség, sárgult és rothadni induló leveleitől megtisztították. Most van a legalkalmasabb idő a magunk természetete magvak tisztítása és rendezésére, hogy ha tavasszal a veteményezés beáll, minden kész és kéznél legyen. A netalán hiányzó zöldség magvakról jegyzék készítenő, hogy azoknak megrendelését jó előre valamely hiteles magkereskedőnél megtehessek.

A hól és a mennyiben a fagy engedi, ársni és trágyázni e hó folytán is lehet. Petrezselyem, murek, pasztinák, paréj és scaronera magot, hogy kora tavasszal előbb esirázhasson, felengedt talajba még ilyenkor is lehet vetni.

Ujon készített melegágyakba zsázsa, metélő saláta és hónapos retek még vethető.

Egy termelő.

Egy élvezetes este az ev. leányiskolában.

A nagy nyilvánosságot szándékosan kerülve s az előleges annoncirozást szerényen mellőzve, mintegy titokban készült az ev. leányiskola népe valami előadás feléire. Csak a szereplők sutogása s az itt is ott is kérve keresett, az illetők által már talán régen el is feledett még leánykori, béli, menyasszonyi viseletek, csipkék, ruhadiszek összeszedése s a kicsiny idomokhoz mért sajátkezü átigazítása által okozott sürgős-forgás árult el az egészről valamit. A meghívók is már csak az előadást megelőző napon küldettek szét a leányiskola iránt legközelebb érdeklődőkhöz s a gyermekek szüleikhez. Elmentünk tehát az előadás napján, november 28-án este 6 órakor a leányiskola nagyobb tantermébe nem azért, hogy talán műelvezetet találjunk, hanem, hogy a jó ügykezetet jelenlétünkkel jutalmazzuk. De már beléptünk-kor feltűnt, hogy sokan lehetünk ily véleményben, mert im a tágas teremnek a rögtönzött színpadon kívüli része zsufozásig megtelt. Az elősarnokból megszólalt cigányzene alatt szinte aggodva tekintettünk tehát a magyar czimerral díszített cortina felé, hogy ily nagyszámú várakozót ugyan miként elégitenek ki a kicsiny műkedvelők, s nem mutatnak-e be a gyermeki kedélyvel s a józan nevelési elvekkel talán ellenkező valami izléstelenüség? Azonban aggályunk csakhamar eloszlott s igen kellemes meglepetésben részesültünk.

A műsorozat szerint elsőben is: „Egy komédiás bemutatja magát és társait a falusiaknak. Lauka Gusztáv-tól” ezimű szavaltat hallottuk szépen, értelmesen s kellő hangsúlyozással elmondva. Ezután „A bankár leánya. Történet egy intézetben” ezimű rövidke színdarab mulattatta a közönséget. Az előadás fénypontját azonban a következő czimek alatt bemutatott élőképek tették: 1. Csáládi kör. 2. Az ifjú görög költő. 3. Dornröschen. 4. Hit, remény, szeretet. 5. Az első keringő. 6. Éj és hajnal. — Az élethű alakítás, s a meglepő csinnal és ügyességgel készült jelmezek oly általános tetszést s annyi tapot arattak, hogy az élőképek mindenikét kétszer, sőt háromszor is ismételnünk kellett. A tapintattal összeállított műsort végül „A látirodalom. Tóth Kálmántól” ezimű kellemes hanglejtéssel előadott szavalt fejezte be.

A fáradhatlan buzgalmu rendezők: Jenes Jolán és Stiernberg Katinka leányiskolai tanítónők, kik a nevelés ezen hathatós eszközt is oly finom érzékkel és szakértelemmel kezelték s alkalmazták, az elismerő tetszésnyilatkozatokkal mindjárt a helyszínen valósággal elhalmoztattak, a mi e helyütt is oly méltán megilleti őket. A siker még a jövővedelem tekintetéből is igazán váratlan volt, a mennyiben a tiz, husz és harmincz krajczáros bementi díjakból 32 frt 20 kr. folyt be, mely összegből a tiszta jövedelem 17 frt 83 kr. tanzerek beszerzésére fog fordíttatni.

Az előadás után a kis műkedvelők özv. Nagy-Zatroggh Julia urnő szivességéből süteménnyel és gyümölcselel vendégeltettek meg, majd pedig tánczra perdültek, s ezt a példát a rátermett felnőttek is követték, és folytatták egész éjfélig.

Ismét az iparos tanulókról.

„Hát olyan számot tesz-e ezeknek szereplése a városban, hogy mindig szóljon rólok az ének a „G. H.” hasábjain? Ilyen kérdéssel állhatnak elő sokan, midőn a fenti czimet olvassák. Igen. Megérdemli, illetve megköveteli az ő ügyök, — de nem maguk az inasok, — hogy vele foglalkozzunk. Szükséges, hogy az ő magukviselete iskolából hazamenet közben — bármily kevés volna is a megintendők száma — valami uton-módon szabályoztassék, ezt követeli már maga az iskoláztatás fogalma, ha egyéb nem is. Ugyanis az iskolába járó gyermektől a legcsekélyebb műveltséggel bíró ember is önkéntelenül azt várja, hogy az — ha más tekintetben nem is, — de magaviseletében különbözék az iskoláztatás évszámához képest attól, a ki iskolába sohasem járt; legyen annak erkölcsi szelidebb, a mi főképen a fegyelmezhetésben-, a mások iránt tanusított magaviseletében nyilvánul.

A bajt ismerjük mindnyájan, csak annak orvoslási módja képezi a kérdést. Az iparos tanulók rendetlen utcai magaviseletéért a közönség jó része a tanítószágot okolja. Pedig aligha van igazsága, mert helyesen mondja az ipariskolai igazgató ur a legközelebbi számban: „Az iparos-tanulók magaviseletéért csakis az iskola falai között lehet felelős a tantestület.”

Nem volna tehát egyéb mód hátra, mint a városi rendőség közreműködését igénybe venni, hogy a baj orvosolva legyen. Ez — úgy hisszük — most sincsen mellőzve, de a czél még sincsen elérve.

Hogy még egy harmadik módot is megismerhessünk, nem lesz rossz — sőt tapasztalatból tudjuk, hogy nagyon is

űdvös — megnézni vajjon más város mit tesz az ilyen bajban. Mert ne higgyük, hogy csak Rimaszombatnak kell ily bajt orvosolni, közösen érezték ezt más városok is, de már itt ott megszűnt, mivel a kellő orvoslási módot megtalálták. S mondhatjuk, hogy most már az iparos tanulók példás viselettel haladnak végig a város utcaiban oly városokban, hol ezek száma meghaladja az itteniekét tizszer.

Miután a tanító testület nem kísérheti az iparos tanulókat haza hogy botrányt ne követhessenek el az utcán, sem pedig a rondóri fegyelmeztes élégnék nem bizonyult, olyan eszközöz kellett nyulni, mely épen az inas szabadságát korlátozza az inasi állapotra kényszeríti. — Ez pedig abban áll: mihelyt valamely mester-inasról akár a rendőség, vagy bármi uton az iparhatósággnál tett jelentés útján bebizonyult, hogy az iskolában, utcán megbotrányoztató magaviseletet mutatott, kihágásához képest egy, két héttel sőt hónapokkal is tovább kell inaszkodnia.

A helybeli iparhatóság figyelmét tehát ezennel felhívjuk: vajjon nem tartaná-e ezen életre valónak bizonyult intézkedést itt is az iparos tanulók fegyelmezése tekintetében életbe léptetni, hogy mind a művelt közönség fel legyen mentve az örökös panasztól, mind pedig a tanítótestület megkímélve a méltatlan szemrehányástól.

Egy iparbarát.

Ugyan-e kérdéssel összeköttetésben még a következő sorokat vettük:

Felelet. A G. K. 48-ik számában foglalt ama nyilatkozatra, melyben a községi elemi iskola t. igazgatója az előző szám „Hirek és vegyesek” rovatának „Fegyelmezhetők-e a mesterinasok”, sérteni nem akaró kérdés ezen passzusát: „Némelyek állítása szerint sem a tanítószá, sem a rendőség nem bír velök...”, v á d u a k jelentvén ki, azt az „ipariskola tanító testülete” részéről „annak reputációjára érdekében határozottan visszautasítja.” Ezt teheti a t. igazgató ur, hanem talán arról is tehetne, hogy — ha tudomással bír e esendzavarról — a békés polgárok érdekében e baj az illető hatóság közbejöttével orvosoltassék. Tudjuk, hogy a t. tanítótestület nem oka az utcai botrányoknak, mert a tantestület minden egyes tagja számtalanszor figyelmzetteti az iparos tanulókat arra, miszerint iskolából hazamenet és egyáltalán minden időben illetelmesen viseljék magokat; elismerjük, hogy a t. tantestület „csakis az iskola falai között lehet felelős az iparos tanulók magaviseletéért” s „hogy pedig ott bírnak velök, azt fényesen igazolhatják azon iparhatósági megbízott urak, a kik a tanítást hivatalból megszokták látogatni.”

Mind elismerjük, csak arra kérjük, hogy önök is uraim, ismerjék el, hogy egyáltalában nem kívánunk e tárgyban polemikába bocsátkozni, ráakartunk mutatni a rendellenességre. Egyébiránt tessék még egyszer elolvasni az inerminalt „v á d a t.” mely „némelyek szerint” sem akar lenni a „tanítószá” ellen vad. Sajnáljuk, ha az ily kérdésekben még közvetve is sérelmet látunk mi rimaszombatiak. Talán jobb lenne a sajtót, a nyomdafestéket más hasznosabb dolgokra, pl. rovatos táblák, meghívók, számlák nyomtatására alkalmazni, semmint az egyes szavak „egér-farkába” kapaszkodva hasonló kérdéseket a meddő vita terére huzolni. Térjünk a napirendre.

Rimaszombat, 1885. december 3.

—n—

Hirek és vegyesek.

Követésremelő példa. Medveczky Sándor ügyvéd egy becsületértési perben felperest képviselvén, a feleket oly egyezségre bírta, melynek értelmében alperes tartozott a rimaszombati egyesült prot. főgymnasium alapítókéjének gyarapítására 10 frtot adni.

Munczhardt József a gömörmezei államépítészeti hivatal segédmérnöke miniszteri rendelettel Rimaszombatból Nyiregyháza lett áthelyezve. Megvaljuk, sajnáljuk ez áthelyezést, mely bennünket társaságaink egyik közseretében álló egyéniségétől foszt meg, s mást nem tehetvén — barátságos „isten hozzád”-dal búcsuzunk el — mielőbbi viszontlátás reményében — a jó barától.

Csesznok Lajos, okleveles állatorvos, városunk jeles szülöttje az állatorvosi tanfolyamot kitünő sikerrel bevégezvén, hazaérkezett, s mint értesülünk, körülünkben szándékozik megtelepedni. Ismerve vidékünk állategészségügyének a szükséges szakerők hiánya miatt nagyon is elhanyagolt voltát, őszinte örömmel üdvözölhetjük ez elhatározást, s a derék és tudós fiatal állatorvost ismert képzettségénél és lelkiismeretességénél fogva is melegen ajánlhatjuk különösen az állattenyésztéssel szükségképen foglalkozó gazdaközönségünk figyelmébe s jóakaratu pártfogásába.

A műkedvelő társulat mint értesülünk életjelt szándékozik adni magáról, a mennyiben a legközelebbi napokra előadást tervez. Őszinte örömmel üdvözöljük a rendezőség buzgalmat, és kívánjuk, hogy e félhaltott derék társulat fáradozásai a nélkülözhetlen közönség köreiben is megérdemlett méltánylásra s anyagi, erkölcsi és szellemi pártolásra találjanak.

Tiszolczon — a mint értesülünk — Ambrózy József ottani ügyvéd lankadatlan buzgókodása mellett a jövő évi január hóban ismét műkedvelői előadást terveznek a derék tiszolezi műkedvelők. Tekintve a hazafias czélt és irányt, remélni merjük, hogy megyénk közönsége a messze vidékeken is megérdemlett figyelemben fogja részesíteni ezen önzetlen vállalkozást, s nemcsak a taps és dícséret erkölcsi elismerésével, de tömeges megjelenésének anyagi pártolásával is be fogja bizonyítani, hogy a tiszolezi magyarok lelkes igyekezetét nemzeti, nagy és komoly munkálkodásnak tekiinti s annak megkönyvitését kötelességszerűleg elősegíti.

A híres Kuhinka-féle üvegyár s a hozzátartozó ingatlanások felerése a folyó hó 2-án Uj-Antalvölgyön megtartott nyilvános árverésen 60.000 frt vételárban Kuhinka Géza kk. gyermekei mint legtöbbet ígérők által illetve részére lett megvásárolva. Valóban kár lenne e höní vállalatát, hogyha idegen kezre kerülve, lételeben, működésében, fennállásában veszélynek tétetnék ki, mert hiszen így is eléggé szűkben vagyunk a jó hírű magyar iparvállalatoknak, melyek között a Kuhinka-féle üvegyár csak nem régen is oly fényes helyet foglalt el.

Rimaszombatban, a jánosi utcán ujonnan épült Czikora-féle ház földszínen Nikodém Nándor új kávéházat nyitott novem-

ber 30-án, mely az izlésteljes és szolid berendezés utánítelve, úgy látszik, hivatva lesz oly kávéházzá lenni, a minővé a rossz vezetés miatt eddig egyetlen kávéházunk sem tudta magát kinőni. Mindenesetre jó volna ha a közönség pártolása által lehetővé tenné, hogy az új kávé dícséretremelő feltételeinek eleget tehetne, mert bizony-bizony elkölve már egyszer, hogy szolid jó kávéház s ne mindig koresma várná a hébe-korba mulatni, szórakozni, reggelizni avagy theázni vágyó férfi fiatal-ságot.

Nyilvános köszönet. A rimaszombati ev. leányiskola javára 1885. decz. 8-án rendezendő tombolához folytatólag a következők sziveskedtek nyereségtárgyakat küldeni: Fornét Jenőné: kenyérgosár, palack pohárral, vajtartó, nap-tár, pamutgombolyító, irószközálvány. — Marton Rudolfné: levél-árcza, virágasztal. — Raisz Miksané: virágasztal — Dr. Richter Dánielné; lámpaborító, 2 hamutartó, gyufatartó, szivar-tartó. — Baksay Józsefné: szivartartó, ékszer-tartó, óratartó. — Kuhinka Géza és neje, Kuhinka István: 4 üveg tál, 4 üveg vajtartó, 4 fogpiszkálótartó, 2 czukortartó, 1 sörös kanecso. — Végh Ignázné (Bpest) parfume-korsó, toilette-párna, himző necessary, gyűszűtartó. — Dr. Trajtlér Istvánné: tüpárna, tűtartó. — Trajtlér Sámuelné: 2 üveg francia pezsgő. — Rezesi Manoné: pénztárca, nyakkendő-tü. — Liszka Józsefné: 2 szivhmérő, 2 doboz szoba füstölő. — Samarjay Jánosné: liqueurservice, szivartartó. — Abonyi Jánosné: óratartó, lámpatárca. — Zsoldos Árpádné: 2 gyertya-tartó. — Ladányi Józsefné; silvioriumservice. — Beliczay Lászlóné: falitáska, irány-tü. — Dr. Lichtschein Adolfné: virágtartó, dohánytartó, — Sárkány Imréné: tálcaterítő, 4 p. feketekávécsészésze tálcával — Kubinyi Imréné: üveg levélnehézők, 2 topgiszkálótartó, névjegytárca, kis virágtartó, gyűrűtartó. — Török Klemma: 2 cserép szobanövény. — Szontagh Meláné: névjegyállvány, virárgosárka. — Fábry Aranka: plush kézimunkatáska. — Glós Mariska: levéltárca, lámpatálca, asztalfutó, szivartárca. Folyami Kálmánné: album, himző necessary. — Bornemisza Anna: aprópénzcsésző, pohártálca. — Lengyel Andor: cigarettatárca, tajtékszivarszipka. — Stech Kálmán: lámpaborító, 2 bonboniere, 3 tajtékippa, 2 tajtékszipka, 2 kép szárított virágból. — Biller örnagy: rajzeszköz. — Hager kapitány: hőmérő. — Wagner főhadnagy: sachet. — Marquis Gozáni Arthur főhadnagy: chinaezüst hamutartó. — Mik főhadnagy: kézimunkatáska. — Zipér hadnagy: levéltárca. — Dreger hadnagy: 1 doboz levélpapirus. — Müller hadnagy: diszes fakasette. — Lipovechich hadnagy: chinaezüst vajtartó. — Farkas Abrahámné: egy fém látogatójegy tálcát. — Özv. Bornemisza Sámuelné: egy fém szivartartó készlet. — Bornemisza Istvánné: egy plus török tábori székét. — Bornemisza Lászlóné: egy márvány asztalkát és egy majolika virágvázát. — Bornemisza Gyula: 4 drb gyertyára való porcelán rózsát. — Bornemisza Elemér: egy fémből készült napárt. — Szontagh Zoltánné: egy díszkötésű könyvet. — Szabó Nándor: két himzeit tálcza kendőcskét. — A szives adakozók fogadják ismételen a bizottság hálás köszönetét. — Rimaszombat, 1885. decz. 4-én. — A rendező női bizottság nevében: Bornemisza Lászlóné, elnöknő; Groó Vilmosné, bizottsági tag.

Irodalom.

Egyetemes Regénytár. Singer és Wolfner budapesti kiadók e jeles vállalatának 6-ik kötete hagyta el impár a sajtót. E legújabb kötet egyik legnépszerűbb és legteremke-nyebb írónknak, Tolnai Lajosnak „A jubilénsok” ezimű regényét közli, mely méltán sorakozik ama művekhez, a melyek Tolnai nevét nemcsak ismertté, hanem kedveltté tették. Ez a könyv is, a melyre még érdemlegesen szándéko-zunk visszatérni, ugyanabban a csinos, sőt díszesnek mondható kiállításban jelent meg, mint az „Egyetemes Regénytár” többi kötetei, melyek ugy ólesőségüknél, mint tetszetős külsejüknél, de főkép válogatott tartalmuknál fogva legjobban bevalnak karicsenyi ajándékokul is. Ohnet, Mikszáth, Conway, Tolnai oly nevek, melyek méltán szerették meg eddigelé a kitünő vállalatnak azt a páratlan kelendőséget, a melynek örvend.

Felelős szerkesztő: LÓRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Bérbeadó lakás.

Rimaszombatban a Jánosi-utca 42-ik szám alatt lévő 6 szobából, konyha, cselédlak, éléskamra, istálló, sertésöl, kert, méhes stb.-ből álló lakás 1886. évi január 1-től egy vagy több évre haszonbérbe kiadandó. Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos

özv. Lőrinczy Endrénével.

Hirdetmény.

A város cselédsége részére a jövő évre szükséges ruhanevek folyó évi december 10-ik napján délután 3 órakor a számvevői hivatalnál fog-nak árlejtés mellett kiadatni.

Bánatpénz 100 frt.

A feltételek a számvevői hivatalnál — hivatalos órák alatt — megtekinthetők.

Id. Badiny Gyula, biz. elnök.

Eladó szántóföld.

Rimaszombat város határában, a pokorágyi ut mentén 4141 négyszögöl I. osztályu szántóföld, — kedvező feltételek mellett — szabad kézből eladó. — Venni szándékozik sziveskedjenek Szabó József mé-szaroshoz fordulni.

Mint házi-kisasszony,
társalkodóné vagy felügyelőné
 ohajt alkalmaztatni egy művelt, jó családból való nő,
 — ki a háztartás minden dolgaiban jártas, — egy
 magános öreg ur- vagy urnónél. — Szíves ajánlatokat
 elfogad e lap kiadója.

Árverési hirdetmény.

A rimaszombati takarékpénztár az annak idején
 ki nem váltott, — illetőleg meg nem hosszabbított zá-
 logtárgyak elárverezésére **folyó 1885. évi december**
hó 15-ének d. u. 2 óráját tűzte ki saját helyiségében;
 miről az érdekeltek értesítettnek, a venni szándé-
 kozók pedig ezennel meghívatnak.

Rimaszombat, 1885. december 2.

Az igazgatóság.

Nyolcz kaptár méhe

jutányos áron eladó. — Venni szánbékó-
 zók értekezhetnek Rimaszombatban **özv.**
Borsos Istvánnal.

Bérbe adó.

A jolsvai eszmadia ipartársulat, Jolsván a főtéren
 fekvő háza, mely egy bolti helyiség, két lakszoba, pincze, rak-
 tár és gyümölcsös kertből áll. **jövő 1886. január 1-től** három
 évre, évi 180 forint összegért bérbe adó.

Értekezhetni a társulat elnöke **Urbánik András**
 1—2 közpénél Jolsván.

Haszonbèri hirdetmény.

A **Gortva-kisfaludi** kocsmá
 1886-ik év január hó 1-től számított há-
 rom egymásután következő évre **albérl-**
etbe adatik. — Értekezhetni lehet Gort-
 va-Kisfaludon (u. p. Várgede) alólirottal.

2—2

Klein Lajos, haszonbèrlő.

Árverési hirdetmény.

A „Gömörmezei Nép- és Iparbank“ részéről
 közhírré tételik, hogy az 1881. évi 14-ik t. cz. alap-
 ján Rimaszombat város iparhatósága által 1885. év
 december hó 19-ik napjának d. u. 2 órájára a gö-
 mörmezei nép- és iparbank hivatalos helyiségében
 kitűzött nyilvános árverésen a következő: 1697. 2480.
 1725. 1800. 2550. 2616. 2754. 2074. 2206. 4072.
 4105. 2038. 2639. 2664. 1965. 3068. 2336. 2690.
 2325. 3838. 1181. 2142. 2175. 2970. 2356. 4003.
 2536. 2215. 3090. 2953. 1666. 734. 2396. 3054.
 4020. 2402. 2579. 2595. 2634. 2697. 2667. 2826.
 2835. 2856. 2873. 2893. 2948. 3011. 3084. 3063.
 és 4102. folyószámok alatt elzálogosított s nem ren-
 dezett kézi-zálogtárgyak elárvereztetnek. 1—2

Rimaszombat, 1885. december 2-án.

Bernáth Gyula, igazg. elnök.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi ható-
 ság közhírré teszi, hogy **Radies Bertalan** végrehajató-
 nak **Kovács József** végrehajtást szenvedő elleni 90 frt
 tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rima-
 szombati kir. törvényszék területén levő Szentsimonyi község
 határában fekvő a szentsimonyi 30 sztkjvben foglalt $\frac{1}{6}$ urbéri
 telekből Kovács Józsefnek $\frac{1}{4}$ részre 433 frt és a szent-
 simonyi 12 sztkjvben foglalt közös urbéri erdő s legelőből Ko-
 vács József $\frac{333}{10000}$ rész jutalékára az árverést 70 frtban
 ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
 fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi december hó 18-ik
 napján délelőtt 10 órakor Szentsimonyi községben a közsegi
 bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított
 kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók
 tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis a szent-
 simonyi 30. sztkjvi birtokra 43 frt 30 krt, a szentsimonyi 12.
 sztkjvi birtokra 7 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz.
 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi no-
 vember hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet
 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-
 hez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a
 bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabá-
 lyszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1885. évi szeptember hó 29. napján.
 A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Török, kir. tszéki elnök.

Csetneken

dohánytermesztő határban, szabad kézből
 eladó, egy kedvező fekvésű **földbirtok,**
 — összesen mintegy 94 hold, 1200 négy-
 szög ölével — a város főutcájában fekvő
 kényelmes urilakkal s gazdasági épüle-
 tekkel. — Bővebb felvilágosítást ad szó-
 val vagy levélben **Szontagh Andor**
 Csetneken.

Kávéház-megnyitás.

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű
 közönség tudomására, hogy Rimaszombatban a
 Jánosi-utca és főtér sarkán levő ujonnan épült
 Czikora-féle ház földszinti helyiségeiben **1885-ik**
év november hó 30-ik napján (hétfőn) egy min-
 den kényelemmel ellátott és diszesen berendezett

kávéházat

nyitottam, hol mindenféle kávéházi ital, — pontos
 kiszolgálat mellett — jutányosan számíttatik. —
 Ugyanitt a különféle kávéházi szórakoztató esz-
 közökön kívül **naponta tizféle magyar és német**
hirlap áll a közönség rendelkezésére.

Egy nagy csésze kávé reggelire
vagy ozsonnára 10 kron számíttatik.

Minden ünnep- és vasárnap délután, vala-
 mint esütörtökön este **Danko testvérek** jól
 szervezett zenekara fogja a nagyérdemű közön-
 séget mulattatni.

A nagyérdemű közönség pártfogását tiszte-
 lettel kérve, maradtam

Rimaszombat, 1885-ik év november 27-én.

kész szolgáljuk

2—2

NIKODÉM NÁNDOR, kávé.

É r t e s i t é s.

Az év vége és ezzel kapcsolatban a szokásos vagyoni leltározás közeledvén, van szeren-
 csém a n. é. közönség becses figyelmét azon kedvező körülményre irányítani, hogy az említett
 alkalmából, s különösen azért is, hogy az évad végével raktáromat kisebbitsem, a raktáromon
 levő cikkek árát tetemesen lejjebb szállítottam, s hogy a cikkek sokoldalúsága felől kellő
 tájékoztatást nyújthassak, van szerencsém azokat a következőkben elősorolni u. m.:

Folyó árak: Rumburgi-, creasz- és sziléziái vásznak $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$ és $\frac{3}{4}$ szélességben, czérna- és
 pamut-gradli, valódi Schroll-féle chiffon minden szélesség és minőségben, valódi czérna-kanavász és tollokra
 való nangin különböző színekben, derékalj- és butoresinvat sötét és világos színekben, fehér piquét és zsinóros
 barchet, fehér vászon és czérna battiszt zsebkendők s ugyanolyanok színes ábrákkal, valódi czérna abroszok
 minden nagyságban egyenkint és 6-, 12- és 16 személyes terítékekben, törülközők rojtjal vagy rojt nélkül,
 színes- és fehér tricót-, canava- és czérna kávé terítékek.

Divat- és selyemkelmék: Flanell, cachemir, loden, kasan, crepp, molton, gyapju-satin, rips,
 beige, cheviot, foulé, női posztó és fekete s színes terno minden minőségben, továbbá ruhára való színes
 selymek, satin de Lyon, faille, nobless, grosgrain és surrah selymek feketében.

Fehérneműek: Csipkefüggönyök beosztva és méterenként, brillantin, battist-clair, moull, tarlatán,
 piquét, igen elegáns kiállítású halóköntösök (corsett), színes és fehér alszoknyák nyári és téli évadra, női
 ingek chiffon- és vászonzól, dús kiválasztású fehér és színes férfi-ingekben, a legdivatosabb szabású gallér és
 kézelő, fehér és színes kötények simán és kivarrással.

Kendők: Cachenez-, selyem-, berlini-, mohair-, és csipkekendők, báli bemenők, mindennemű és
 nagyságu fej- és vállkendők, fekete cachemir- és ternokendők selyem rojtjal.

Butor-kelmék: Színes nyomatú és beszövítt jute, oriental, gobelin, rips, crepp- és vászon-gradli,
 mindezekhez hasonlatosú ágy- és asztalterítők és függönyök, görfüggönyök (rolet).

Mosó kelmék női ruhákra: Angol zephir, boston, cretton, satin, oxford, színes nyomatú
 toile, kék festett kelmék és valódi jöszinű mosó barchettek.

Dísz-cikkek: Fekete-, színes pamut- és selyem bársony, gyöngyözött és fénytelen fekete paszo-
 mány, agraffeok minden színekben, a legdivatosabb gombok, selyem-, láma- és mosócsipkék, himzett csipkekelmék,
 atlasz és brocátszövetek, a legdivatosabb nyakfodrok, selyem szallagok, valódi prágai glacé- és szarvasbőr keztük.

Különfélék: Levarrott paplanok törökös mintájú és olajos kartonból, továbbá cachemir-, satin-
 és minden színű selyemből, flanell takarók, futó- és nagy asztalszőnyegek, lópokróczok beosztva és méterenként.

Szövítt- és rövidárak: Női-, férfi- és gyermek-harisnya, alsó nadrág és alsó ujjas, ez utóbbiak
 a Jaeger tanár-féle szabványminőségben is, továbbá fehér és színes kötő-, hurkoló- és himzőpamut, gép- és
 varroselymek és czérna stb.

Gyapjukelmék: Kammgarn, cheviot, loden, palmerston, posztó, peruwienne, tosking, tüffel, több-
 féle bojhos kabát- és mindennemű divatkelmék.

Ezen kelmékből mint eddig, ugyezentul is egész öltönyök elkészítését is elvállalom, mely ruhadarabok
 kifogástalan állásáról szabómesteremnek eddigelé szerzett érdemei kellőleg kezeskednek.

A magas uraságoknak nagyrabecsült figyelmükbe ajánlom, hogy az év végével bekövetkezni szokott
 szolgálcsere alkalmából minden szükségelt színű livrèe-öltönyök elkészíttetését is elvállalom, és azokat a legol-
 csóbb árba számítom.

Felsorolt cikkek között számtalan olyanok is vannak, a melyek **karácsonyi és ujévi ajándékokra**
 igen czélszerűek, kérem becses figyelmét ezekre is kiterjeszteni.

A midőn még megemlítem, hogy raktáromon még igen sok e szakmába vágó, s itt meg nem nevezett
 cikkek vannak, azon kérelmemet vagyok bátor nyilatnítani, hogy engem megrendeléseivel szerencsétlenni és be-
 csés bizalmával megajándékozni méltóztassék.

Rimaszombat, 1885. december hó 3.

Teljes tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Hirdetmény.

1473. sz. — A nagy-rözei kir. járásbírósa mint telek-
 könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ferjencsik János** vég-
 rehajtónak **Glembusz István** végrehajtást szenvedő elleni
 23 frt 98 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyé-
 ben a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Pohorella
 község határában fekvő a pohorellai 110. sztkjvben foglalt
 birtokból Mátyás illetőségére az árverést 397 forintban ezen-
 nel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fen-
 nebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi december hó 11-ik
 napján délutáni 3 órakor Pohorellán a község házában meg-
 tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól
 is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
 becsárának 10 %-át készpénzben, vagy a 1881: LX. t. cz. 42.
 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november
 hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában
 kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe
 letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
 nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
 elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Röczen, 1885. évi szeptember hó 25-ik napján.
 A nagy-rözei kir. Járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.